



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Ten Parke - te Torhout

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17236
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Greta BOUCKAERT
adres		Herderstraat 1 - 8820 TORHOUT
telefoon		050-22.05.46
fax		050-22.29.36
e-mail		greta.bouckaert@sint-rembert.be
website/URL		http://tenparke@sint-rembert.be
	Bestuur van de instelling	966391 - VZW Scholengroep Kath. Ond. Sint-Rembert te TORHOUT
adres		Bruggestraat 23 - 8820 TORHOUT
	Scholengemeenschap	120279 - SPERREGEM te TORHOUT
adres		Bruggestraat 23 - 8820 TORHOUT
	CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres		Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	7,8 en 10/11/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/11/11
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/11/11
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Peter De Clerck
	Teamleden	Hendrik D'Hulster
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING.....	7
2.1 Leergebieden in de focus.....	7
2.2 Procesindatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?.....	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden.....	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De **Vrije Basisschool 'Ten Parke'** is gelegen in de wijk De Goede Herder te Torhout. In 2009 werd de nieuwbouw ingehuldigd met mooie kleuter en lagere klassen en enkele functionele ruimtes zoals een turn- en eetzaal, een zorg- en een computerklas. De behaalde MOS-certificaten (project Milieu Op School) krijgt op deze school invulling. Voor de inrichting van de deels overdekte speelomgeving creëert de school meerdere speelkansen. De school maakt eveneens gebruik van een groenzone naast de school. De netheid in deze school valt op. Sedert enkele jaren is er een stijging van het aantal leerlingen.

Er zijn weinig leerlingen met schoolse achterstand. De schoolverlaters stromen hoofdzakelijk door naar de A-stroom van het secundair onderwijs. Na één schooljaar behalen de meesten er een A-attest. De school toont hiermee haar succes in het vervolgonderwijs aan.

In de **kleuterschool** ging de inspectie tijdens het onderzoek na of de opgelegde ontwikkelings- en leerplandoelen voor de leergebieden **wiskundige initiatie** en **muzische vorming** worden nagestreefd. De resultaten van het onderzoek voldoen voor de beide leergebieden. **Schooleigen groeilijnen** vormen de basis voor de planning van veelal doordachte activiteiten. Bovendien worden de wiskundige en muzische activiteiten geïntegreerd aangeboden binnen de verschillende thema's.

Diverse activiteiten, een begrippenlijst en stappenplannen moeten ervoor zorgen dat bij de kinderen de **wiskundige gevoeligheid** ontwikkelt. De school beschikt daarvoor over voldoende educatieve spellen en materialen. In de meeste gemengde groepen passen de leraren het aanbod aan het ontwikkelingsniveau van de kleuter aan. Kleuters die even dreigen uit te vallen krijgen vooral in de klas extra kansen om bij te benen. De resultaten van de leerlingen in het eerste leerjaar laten veronderstellen dat de doelstellingen voor dit leergebied **voldoende** worden nagestreefd.

Ook voor **muzische vorming** koppelen de leraren zinvolle activiteiten aan groeilijnen. De kinderen krijgen voldoende kansen om kunstige vormen te beschouwen, te creëren en over het resultaat te praten. De doelen voor mediaopvoeding zijn niet duidelijk aangegeven, maar doorheen de activiteiten leren de kinderen de taal van de media verstaan. De **klasinrichting** en het aanwezige materiaal zetten aan tot voldoende creativiteit. Aanvullend is er toneel- en museumbezoek en staan kinderen zelf op het podium. De **teamleden volgen** de muzische ontwikkeling van de kleuters in mindere mate op.

In de **lagere afdeling** stonden de leergebieden **wiskunde**, **wereldoriëntatie** en het leergebiedoverschrijdende thema **sociale vaardigheden** in de focus. Vooral voor wiskunde kan de school met valide gegevens aantonen dat de meeste leerlingen de eindtermen bereiken. Voor wereldoriëntatie vertrouwt de school op resultaten van eigen en methodegebonden toetsen om haar verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie aan te tonen. Voor het leergebiedoverschrijdende thema sociale vaardigheden streeft de school eerder onbewust de eindtermen na.

Het team maakt voor haar **opdracht** voor onder meer de onderzochte leergebieden gebruik van onderwijsleerpakketten. De meeste leraren proberen voor de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie werkelijkheidsgericht te werken. Leerlingactieve werkvormen komen niet overal ten volle aan bod. In enkele klassen overheerst klassikaal onderricht waardoor kansen voor differentiatie verloren gaan. De school voorziet in moderne leermiddelen om de lessen aantrekkelijk te ondersteunen. De ICT-mogelijkheden worden nog niet volledig benut om onderwijs op maat van het kind aan te

bieden. Tijd- en ruimtecadavers zijn in de meeste klassen niet functioneel en weinig ondersteunend voor het wereldoriënterend onderricht.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen **sociale vaardigheden** worden nagestreefd. De school investeert in een schoolthema om leef- en leerregels, die soms verwijzen naar de eindtermen sociale vaardigheden aan te bieden. Onthaalhoeken en de mogelijkheid van een variabele klasopstelling zorgen doorgaans voor een hartelijk klimaat waarbij leerlingen zich relatiewijzen eigen maken, in gesprek kunnen treden en leren samenwerken.

Doorheen het onderzoek onderzocht de inspectie ook twee specifieke aspecten van de schoolwerking, namelijk de **leerbegeleiding en de rapporteringspraktijk**.

De school maakt in beide niveaus gebruik van diverse kanalen om de schoolse leer- en leevorderingen van leerlingen te rapporteren. De belangrijkste rapporteringsvormen in de **kleuterschool** zitten, naast formele en informele oudercontacten onder meer vervat in het kindwerk, het klas- en schoolbeeld, de heen-en weerschriftjes, specifieke kinddiploma's en de website van de school.

Ook in de **lagere school** zijn oudercontacten, belangrijke momenten om ontwikkelingen aan ouders te rapporteren. De school richt zich voor haar rapporteringspraktijk meer en meer op evaluatievormen die naast kennis ook inzichten, vaardigheden en attitudes bevatten. Bovendien is er een specifiek oudercontact gewijd aan het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen. De rapportering geeft nog geen breed beeld van de sociale en emotionele vaardigheden.

De schoolvisie bepaalt voor de **leerbegeleiding** dat klasleraren instaan voor de eerstelijnszorg. Zij zijn goed op de hoogte van de beginsituatie van kinderen uit hun klasgroep. Leraren leveren aan de hand van allerlei instrumenten inspanningen om kinderen met problemen op te sporen en waar mogelijk bij te sturen. De zorgcoördinator ondersteunt de leraar in de verdere opvolging van kinderen met bijzondere noden en vormt de brug tussen de school, ouders en externe partners.

In de **kleuterschool** zijn het vooral de oudste kleuters die extra ondersteuning genieten en legt de ambulante begeleiding hoofdzakelijk het accent op periodieke opdeling van grote klasgroepen.

Voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften voorzien de leraren in de **lagere afdeling** in vormen van extra instructie en differentiatie. Voor een aantal leerlingen zijn aparte leerlijnen voorzien. Een planmatige aanpak op langere termijn voor leerlingen met uitgesproken leerproblemen is nog geen verworvenheid. Om haar preventief zorgbeleid te onderstrepen kan de school nog meer kindactieve werkvormen introduceren en differentiatiekansen optimaal benutten. De school onderhoudt contacten met externe partners, waar vrij veel leerlingen begeleid worden.

Het **beleid** is alert voor actuele onderwijsopvattingen en voor de verwachtingen die de maatschappij en ouders stellen. Door een pragmatische aanpak en een groeiend gedeeld leiderschap slaagt de directeur erin om samen met het team prioriteiten te bepalen en deze met het oog op kwaliteitsontwikkeling aan te pakken.

De school voldoet voor de onderzochte leergebieden en processen voor beide onderwijsniveaus aan haar maatschappelijke opdracht. De inspectie besluit de doorlichting dan ook met **een gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
wiskundige initiatie
muzische vorming
Lager onderwijs
wiskunde
wereldoriëntatie
sociale vaardigheden

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school kan, onder meer met **planningsdocumenten** aantonen dat ze de **ontwikkelings- en leerplandoelen** voor wiskundige initiatie evenwichtig en in voldoende mate **nastreeft**. De resultaten van een rekentaaltoets bij de oudste kleuters en de hoge slaagkansen in het eerste leerjaar van leerlingen afkomstig uit de eigen kleuterschool bevestigen deze vaststelling.
- Het team beroept zich voor wiskundige initiatie op **groeilijnen** als referentiekader. Deze groeilijnen bevatten een evenwichtige en representatieve weergave van ontwikkelings- en leerplandoelen.
- De activiteiten, die gekozen zijn in functie van deze groeilijnen zorgen voor een planmatig en gradueel opgebouwd **aanbod**. Het samenspel van de groeilijnen en de activiteiten garandeert een **voldoende leerplangerichte** uitbouw van de klaspraktijk.
- De kleuteronderwijzers bieden binnen elk belangstellingscentrum doelgericht en geïntegreerd **wiskundige activiteiten** aan uit verschillende domeinen van het leergebied. De activiteiten met wiskundige inslag passen in een groter geheel van

gesprek in de kring, werkjes, doe-activiteiten en ontwikkelingsgericht spel en dienen als basis voor verdere leer- en denkprocessen.

- De kleuteronderwijzers passen in hun themaplanning ook de integratie van **wiskundige basisbegrippen** uit de begrippenlijst consequent toe.
- De groeilijn voor het gebruik van kalenders beoogt de intentionele en graduele ontwikkeling voor het aspect **tijdsbesef**. Bovendien stromen de afspraken voor het kalendergebruik naadloos door naar het volgend onderwijsniveau.
- De school voorziet in voldoende educatieve spellen, software en andere **basismaterialen** gericht op de verwerving van elementaire wiskundige kennis en vaardigheden. Meerdere leraren ontwikkelen ook zelf materialen.
- **Stappenplannen helpen vooral bij de oudste kleuters** om het probleemoplossend denken te stimuleren.
- In sommige leeftijdsgemengde groepen is het **gedifferentieerd aanbod** veelal aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de individuele kleuter.
- De kleuteronderwijzers observeren of de aangeboden wiskundige begrippen of vaardigheden voldoende beheerst zijn. Dit registreren ze op een 'signaliseringsrooster' in het **kleutervolgsysteem** onder de rubriek 'denkontwikkeling'.
- De kleuterleerkrachten zijn voldoende zorggevoelig om kinderen met ontwikkelingsproblemen **intuïtief te begeleiden**. Waar nodig legt een 'zorgvraag' de link naar verdere ondersteuning vanuit de zorgklas.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De school streeft de **ontwikkelingsdoelen** muzische vorming behoorlijk na. Onder meer het kinderwerk, het klasbeeld, digitale informatie, heen-en weerschriftjes en de **planningsdocumenten** geven hiervoor voldoende indicaties.
- Ook voor dit leergebied koppelt **het team** de geplande **activiteiten** voor de meeste domeinen nauwgezet aan **groeilijnen**. Recentelijk worden vanuit vooropgestelde ontwikkelingsaspecten zowel de activiteiten als de nagestreefde leerplandoelen expliciet geïnventariseerd. Deze werkwijze kan in de toekomst leiden tot een waardevol bewakingsinstrument ten aanzien van de leerplanrealisatie.
- De groeilijnen voor muzische aspecten zorgen op **klasniveau** voor voldoende gradatie en continuïteit. **Muzische activiteiten** komen voldoende geïntegreerd en in samenhang met andere leergebieden aan bod, zowel in de verschillende belangstellingscentra als tijdens frequente en waardevolle muzische tussendoortjes.
- De leraren schenken aandacht aan het beschouwen van, het reflecteren op en waar mogelijk het evalueren van muzische activiteiten of producten. Hierdoor sluiten ze aan bij de **uitgangspunten en de krachtlijnen van het leerplan** en heeft de gevolgde nascholing effect.
- Hoewel de doelstellingen voor **mediaopvoeding** niet zijn uitgeschreven in een groeilijn krijgen kleuters voldoende kansen om in concrete situaties als receptief en als actief gebruiker met mediaboodschappen om te gaan en de taal van de media te leren verstaan.
- De **klas- en hoekinrichting** en het aanwezige **materiaal** zetten doorgaans aan tot experimenteren, exploreren en creativiteit. Het team streeft hierbij naar een rijk muzisch milieu waarbij de meeste leraren rekening houden met de eigenheid van de kinderen.
- De school heeft oog voor **kunst- en cultuurbeleving** door museum- of theaterbezoek en door de kinderen zelf te laten participeren aan podiumkunsten. De stimulans om deel te nemen aan buitenschoolse dans- en bewegingsexpressie biedt extra kansen om zich muzisch te uiten.

- Op het 'signaleringsrooster' uit het **kindvolgsysteem** is geen plaats voorzien om vaststellingen inzake muzische ontwikkeling van kleuters te registreren.
- Vooral de onderliggende **vaardigheden en technieken** en in het bijzonder de ontwikkeling van motorische vaardigheden zijn onderwerp van **remediëring**. Deze opvolging gebeurt doorgaans door de kleuteronderwijzer.
- De oudercontacten en informele ontmoetingsmomenten bieden kansen om de kindvorderingen in de ontwikkeling voor dit leergebied te **rapporteren**.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- Het consequent gebruik van de onderwijsleermethodes, de bestaande **outputgegevens** én de slaagkansen van de leerlingen in het vervolgonderwijs, vormen een indicatie dat de school het **leerplan** voor dit leergebied **realiseert**.
- Om de eindtermen te realiseren maakt de school gebruik van diverse **onderwijsleermethodes**. De leraren geven aan dat ze de gekozen methodes screenden op de leerplandoelen. Didactische afspraken verhogen voor enkele domeinen de gelijkgerichte werking en de verticale samenhang voor dit leergebied.
- De **resultaten** van toetsen van de **onderwijskoepel** zijn voor zowel het vierde als het zesde leerjaar doorgaans vergelijkbaar met deze van de referentiegroep. Vanaf het vierde leerjaar geven de scores op de genormeerde toetsen uit **het leerlingvolgsysteem** voor meerdere leerlingen een tegenvallende evolutie.
- De school maakt analyses van deze resultaten die met de individuele leraren worden besproken. Aan de indicatie, dat metend rekenen een werkpunt is, wordt vanuit de zorgwerking **gevolg gegeven**. De school toont hiermee aan dat ze kort op de bal wil spelen voor haar kwaliteitszorg.
- In de planningsdocumenten voorziet de school in **voldoende onderwijstijd** om het leerplan te realiseren. De verschillende deelleergebieden komen meestal wekelijks aan bod.
- Vooral in de laagste klassen krijgen de leerlingen kansen om zich de wiskundige begrippen **handelend** eigen te maken.
- In de meeste klassen zijn didactisch aangeklede **klaswanden** met referentiekaders te zien. Op schoolniveau zijn 'ijzeren maten' uitgewerkt.
- Er zijn in de didactische lesopbouw duidelijk verschillen waar te nemen in de kansen die kinderen krijgen om zelfstandig de leerinhouden te verwerven en te verwerken. Sommige leerkrachten zetten de kinderen na een korte **instructiefase** in gevarieerde werk- en groeperingsvormen aan het werk. Anderen bieden een lange klassikale en frontale instructie aan, die de kansen tot **binnenklasdifferentiatie** hypothekeert.
- De school voorziet in moderne didactische **leermiddelen** om het leergebied aantrekkelijk te ondersteunen en rijke contexten te creëren. Het dagdagelijks **geïntegreerde** gebruik van **ICT** met het oog op preventie, differentiatie en remediëring is nog niet overal zichtbaar.
- Voor **differentiatie** in het aanbod gebruiken de leraren de leermiddelen uit de onderwijsleermethode. Voor een enkele leerling zijn individuele leerlijnen uitgewerkt. De mogelijkheden die **graadsklassen** bieden worden hiervoor nog niet ten volle benut.
- Foutenanalyses bieden kansen tot een **gerichte hulpverlening**, vooral vanuit de eerstelijnsverantwoordelijkheid. De leraren zorgen voor verlengde instructie en individuele ondersteuning. Waar nodig wordt voorzien in samenwerking met de zorgcoördinator. Heel veel kinderen volgen externe ondersteuning.
- De school maakt afspraken om de **integratie 3^{de} kleuter - 1^{ste} leerjaar** te optimaliseren. Zo zijn er onder meer zichtbare afspraken in verband met het gebruik van het kwadraatbeeld en pictogrammen voor het meten in de tijd.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school vertrouwt op eigen **outputgegevens**, waarmee ze wil aantonen dat de **eindtermen** wereldoriëntatie met de meeste leerlingen worden bereikt. Vooral de leraren van de derde graad hebben hun aanbod voor dit leergebied bestudeerd en stuurden de leerplandoelgerichtheid van het onderwijsaanbod bij. Het team kan aantonen dat ze **de leerplandoelen** in **voldoende mate** nastreeft en het leerplan probeert te realiseren.
- De school hanteert **basispakketten** voor wereldoriëntatie in het algemeen en specifiek voor het domein techniek en verkeerseducatie. De leerkrachten van de eerste graad bieden de leerinhouden aan op basis van een eigen gekozen onderwijsleerpakket. Vanaf het derde leerjaar wendt het team een ander onderwijsleerpakket aan. Sommige leerkrachten **selecteren in het leerstofaanbod** en in de werkvormen. Die selectie is soms ingegeven vanuit tijdsgebrek. Andere teamleden kunnen de selectie verantwoorden vanuit de vergelijking met het leerplan.
- De analyse van planningsdocumenten toont een **evenwichtig onderwijsaanbod** aan dat alle domeinen van wereldoriëntatie voldoende bestrijkt. In de meeste klassen wordt in voldoende **onderwijstijd** voorzien om het leerplan te realiseren.
- In sommige graadsklassen hanteren leraren een tweejaarlijks programma. Er wordt hierbij weinig onderscheid gemaakt in differentiatie voor de **cursorisch** aangeboden inhouden.
- De **horizontale samenhang** tussen wereldoriëntatie en andere leergebieden is niet in alle klassen even duidelijk.
- De exploratie van de school- en ruimere omgeving wordt in het onderwijsaanbod geïntegreerd. Onder meer waarnemingen en leeruitstappen leiden tot **werkelijkheidsgericht** onderwijs. Hetzelfde geldt voor diverse schoolprojecten met onder meer linken naar educaties zoals verkeer, milieubewustzijn en sociale weerbaarheid.
- De mogelijkheden voor **ICT-integratie** binnen wereldoriëntatie en voor het gericht leren aanwenden van allerlei **informatiebronnen** en **media** worden ook binnen dit leergebied in verschillende klassen onvoldoende benut.
- In enkele klassen slagen leerkrachten er in om actieve werk- en groepeeringsvormen aan te wenden. Enkele teamleden blijken daar nog moeite mee te hebben, waardoor de kansen tot **zelfactiviteit** verstoord zijn door de te lange klassikale werkvorm.
- **Tijd- en ruimtekaders** bieden doorheen de lagere school een divers beeld. Het functioneel en dynamische gebruik van deze kaders is in de meeste klassen leraarafhankelijk en varieert van voorbeelden van goede praktijk tot louter een decoratieve functie.
- Voor de **evaluatie** van dit leergebied gebruiken leraren zowel eigen als methodegebonden toetsen. De school is groeiende om naar een evenwicht te streven in de evaluatie van enerzijds kennisreproductie, vaardigheden en attitudes binnen de verschillende domeinen. De aandacht voor de evaluatie van het domein mens en maatschappij kan explicieter.
- De **rapporteringspraktijk en het leerlingvolgsysteem** biedt voor wereldoriëntatie weinig zicht op de vorderingen van de leerlingen. De puntenrapporten bevatten een globale score. De doelenrapporten vermelden in sommige klassen eerder onderwerpen dan de bereikte doelen.
- De behaalde leerlingenresultaten worden in rekening gebracht voor de toekenning van het **getuigschrift basisonderwijs**, maar zijn niet doorslaggevend.

- Het schoolteam staat open voor **onderwijsontwikkelingen**. Leraren namen kennis van de **vernieuwingen** in het geactualiseerde leerplan voor de domeinen natuur en techniek. Op schoolniveau zijn de nieuwe leerplandoelen techniek uitgetekend in een leerlijn en zijn de eerste resultaten zichtbaar. Een beleidsmatige opvolging van de afspraken op de klasvloer dringt zich op.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- Door het geïntegreerd aanbod van talrijke initiatieven in verband met sociale vorming, streven de leerkrachten – vaak onbewust – de **eindtermen** sociale vaardigheden in **voldoende** mate na.
- De **schoolvisie** verwijst naar de intentie van het schoolteam om aandacht te besteden aan de ontwikkeling van vaardigheden waarbij leerlingen zich gedragingen eigen maken die van belang zijn om op een efficiënte en opbouwende wijze deel te nemen aan het sociaal leven.
- Op **schoolniveau** biedt een jaarthema inzake leef- en leerhoudingen ondersteuning, waarbij er verwijzingen naar de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** zijn.
- De schooleigen aanpak mondt uit in **diverse activiteiten** die kinderen handvatten bieden om relatiewijzen, gespreksconventies en hun onderlinge samenwerking te oefenen. Door het meter- en peterschap leren kinderen zorgzaam met elkaar omgaan, spellenkoffers bieden mogelijkheden om samen te spelen en de leerlingenraad creëert inspraak.
- Regels en afspraken structureren het schoolleven en scheppen **een ordevol en veilig klas- en schoolklimaat**.
- Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling is er expliciete aandacht voor de sociale vaardigheden in het **klasgebeuren**. De meeste leraren zorgen voor een evenwichtige ontwikkeling van bekwaamheid in **relatiewijzen, gespreksconventies** en **samenwerking**.
- Om deze doelen na te streven gebruiken leraren **diverse methodieken en bronnen**. Het team kan nog groeien in de toepassing van verschillende werk- en groeperingsvormen. Bovendien handelen nog niet alle leraren doelbewust door over de verschillende leergebieden heen expliciet naar de eindtermen voor dit thema te verwijzen.
- De teamleden observeren en **evalueren** de sociale ontwikkeling van de kinderen door onder andere de afname van sociogrammen. Wat het effect is en of deze sociogrammen uitmonden in **begeleiding** op maat, is niet in alle klassen duidelijk.
- De **rapportering** geeft een beeld van de sociale vorderingen van de kinderen. Zonder expliciet te verwijzen naar de eindtermen voor dit thema worden leef- en leerhoudingen op het **maandrapport** vermeld en van commentaar voorzien.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De **leraren** leveren goede inspanningen voor de eerstelijnszorg. De school beschikt over een ontwikkelingsgerichte en **dynamische zorgcoördinator** die recent deze taak opnam. De school zit volop in een fase van ontwikkeling. De inspectie heeft er alle vertrouwen in dat de leerbegeleiding positief zal groeien.
- De school geeft de organisatie van de leerbegeleiding vorm in een schooleigen **doelgerichte visie**. De **GOK- doelstellingen** en acties zijn geïntegreerd in het algemeen zorgbeleid.
- Binnen de zorgverstrekking is de klasleerkracht de spilfiguur. Het zorgbeleid steunt op de **eerstelijnszorg** onder meer door een gestructureerde leeromgeving en diverse individuele initiatieven en interacties. De meeste leraren bieden dit bewust aan.
- De zorgcoördinator fungeert als een gedreven ondersteunende figuur bij de **tweede- en derdelijnszorg**.
- Het zorgteam werkt vooral aan de **ondersteuning** van de leerbegeleiding op school- en klasniveau, in mindere mate op leerkrachtniveau. Naast de zorgcoördinator zijn in zowel het kleuter- als het lager onderwijs nog twee **zorgbegeleidende leerkrachten** aan het werk.
- In de **kleuterschool** zijn het vooral de oudste kleuters die extra ondersteuning genieten en legt de ambulante begeleiding hoofdzakelijk het accent op periodieke opdeling van grote klasgroepen.
- In de '**zorgmap**' vinden leraren degelijke informatie over de **beginsituatie** van de kinderen, de resultaten van genormeerde tests en het leerlingvolgsysteem uit het voorgaande leerjaar. De informatie is transparant voor alle betrokkenen en geeft kansen om de continuïteit in de zorgverstrekking over de leerjaren heen te bestendigen.
- Het **opsporen** van kinderen met problemen gebeurt in beide niveaus door losse en gerichte observaties, sociogrammen en genormeerde tests. In de lagere afdeling wordt dit aangevuld met eigen- en methodegebonden toetsen.
- De kleuteronderwijzers observeren verscheidene **ontwikkelingsdomeinen** en synthetiseren de bevindingen op een 'signaleringsrooster' uit het kleutervolgsysteem.
- In de lagere afdeling maken sommige leraren gebruik van de mogelijkheden die **onderwijsleerpakketten** bieden om problemen te **analyseren**. Het effect van deze analyses op het didactisch handelen is niet overal even duidelijk aanwezig.
- Voor leerlingen die zich in de **risicozones** bevinden formuleert de klasleraar een zorgvraag. De zorgcoördinator maakt waar nodig een diepere probleemanalyse op en stelt oplossingen voor. Op het zorgoverleg worden deze vaststellingen in overleg met de ouders, het CLB en andere externe partners besproken en eventueel aangevuld.
- De kleuteronderwijzeressen **begeleiden** tijdens klassikale en/of keuzemomenten bepaalde kinderen intensiever hetzij individueel of in kleine groepjes.
- In de lagere afdeling geven leraren hun **eerstelijnszorg** vorm door, na de klassikale instructie, voor sommige kinderen te voorzien in vormen van verlengde instructie, taken met correctiesleutels en materialen voor niveaudifferentiatie. De inzet van de aanwezige ICT-middelen is nog niet ten volle benut.
- De inventaris van stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (sticordi) voor kinderen met specifieke problematieken zijn vaak algemeen

beschreven en niet opgesteld met het oog op een **procesmatige** opvolging. Ze zijn een stap in de goede richting. Voor sommige leraren geven ze een beeld van wat je kan doen, anderen concretiseren ze al bewust in stappen die ze met het kind kunnen zetten.

- De **planmatige aanpak** om dieperliggende oorzaken op het leerprobleem efficiënt te remediëren voor kinderen met ontwikkelings- of leerproblemen bevindt zich in een fase van ontwikkeling. We kunnen bijgevolg nog niet spreken van een handelingsgerichte remediëringaanpak.
- In samenwerking met een school voor buitengewoon onderwijs worden op **scholengemeenschapsniveau** 'opstapklassen' georganiseerd. Deze samenwerking is een preventief project dat een succesvolle overgang kleuter- lager onderwijs beoogt. Deze kinderen worden door de klasleerkracht en de zorgcoördinator extra opgevolgd. Zij krijgen veelal ook GON-ondersteuning.
- De school maakt gebruik van de deskundigheid van diverse **externe partners**, onder andere het CLB, de GON-begeleiding en andere hulpverleners of instanties. Het valt op dat bijzonder veel leerlingen buitenschoolse ondersteuning krijgen.
- Het schoolbeleid heeft vanuit de systematische verzameling en analyse van outputgegevens in zekere mate zicht op de **doeltreffendheid** van de leerbegeleiding. De school houdt ook de resultaten van zittenblijvers bij in het begin van het vervolgonderwijs.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De school maakt gebruik van diverse kanalen om de **schoolse leer- en leevorderingen** van de leerlingen te **rapporteren**.
- Aspecten die het **schoolgebeuren** aangaan vinden hun weg naar de betrokken partners via nieuwsbrieven, de schoolbrochure en mededelingsborden. De school ontdekte eveneens het digitale platform om de buitenwereld te informeren.
- In de **kleuterafdeling** zijn het vooral de frequente informele, maar ook de geplande contacten met de ouders die aanzet geven tot rapportering over de vorderingen van het kind. Bovendien bevordert het informatieve heen- en weerschriftje de betrokkenheid van de ouders bij het klasgebeuren. Het kindwerk, veelal een spiegel van motorische competenties wordt met de leerlingen meegegeven.
- Specifieke kinderdiploma's betekenen een stimulerende rapportering van behaalde competenties van de kleuter.
- Het **kindvolgsysteem** vormt het **referentiekader** om samen met de ouders een evaluatiegesprek te voeren waarbij de meeste ontwikkelingsaspecten aan bod komen. Het valt op dat muzische aspecten niet expliciet zijn opgenomen.
- In de **lagere afdeling** volgt de school de visie ontwikkeld binnen de **scholengemeenschap** en gebruiken de leraren de vooropgestelde rapporten.
- De ouders ontvangen **maandrapporten** in de vorm van een **doelenrapport** over de vorderingen van kleinere leerstofeenheden. Er zijn afspraken over de **frequentie** van de rapportering en de te rapporteren **leergebieden en domeinen**. Afspraken over de formulering van de **bereikte en/of nagestreefde doelen** ontbreken.

- Semestrieel voorziet de school in een **cijferrapport** waarop de resultaten van zowel de interne als externe toetsen zijn verwerkt. Voor sommige leergebieden geldt een globaalcijfer, andere worden per domein genoteerd. De leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT zijn nog geen onderwerp van rapportering.
- De rapportering voor het leergebied **lichamelijke opvoeding** wordt recentelijk geïntegreerd in het semesterrapport.
- De meeste leraren voorzien het rapport, al dan niet per leergebied van motiverend **kind- en ontwikkelingsgericht commentaar**. De school geeft groeiende aandacht aan een **evenwicht** in de evaluatie en rapportering van kennis enerzijds en vaardigheden en attitudes anderzijds.
- De laagdrempeligheid van de school biedt ouders kansen om al dan niet op georganiseerde oudercontacten samen met de leraren in overleg te treden. Zowel **cognitieve als sociaal-emotionele** aspecten zijn tijdens **ontmoetingsmomenten** onderwerp van rapportering.
- De leraren bespreken op een afzonderlijk oudercontact het **sociaal-emotionele** functioneren van de kinderen. Ouders worden in dit proces uitgenodigd om actief te participeren.
- Tijdens diverse overlegmomenten rapporteert de school vanuit de zorgwerking aan **externe partners** die betrokken zijn bij het ontwikkelingsproces van leerlingen.
- De wijze van rapportering toont **werkpunten**. De school geeft aan dat ze voor een aantal leergebieden **zoekende** is. Er is voldoende ondersteuning en doelgerichtheid.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur stuurt het schoolbeleid aan. De teamleden ervaren een **degelijk leiderschap** met sturing en in zekere mate begeleiding op onderwijskundig vlak.
- **De schoolvisie** op onderwijs in het schoolwerkplan is naar de concrete onderwijspraktijk vertaald en is geïntegreerd in het algemeen schoolklimaat.
- De directeur volgt de actuele onderwijsontwikkelingen en wordt in haar zoektocht naar kwaliteitsverhogende initiatieven bijgestaan door **meerdere sterk gemotiveerde teamleden**.
- Om de **onderwijskwaliteit** te verbeteren worden jaarlijks onderwijskundige en schoolorganisatorische prioriteiten vooropgesteld en in teamverband besproken. Bovendien zijn de opmerkingen na de vorige schooldoorlichting duidelijk richtinggevend bij de keuze van de schoolprioriteiten. De school houdt op die manier rekening met **externe evaluatie**.
- Diverse **outputresultaten** worden verzameld, geanalyseerd en bieden kansen tot interne **kwaliteitsbewaking**. Dit resulteert in passende bijsturingen of borging van wat goed gaat.
- De directeur oefent **gerichte druk** uit voor de genomen beslissingen echter zonder de effecten expliciet te bewaken op de klasvloer. De individuele pedagogisch-didactische ondersteuning van leraren blijft hierdoor achterwege.
- Er is een sterk groeiend **gedeeld leiderschap**. Specifieke werkgroepen worden door teamleden gedragen die hierin een verantwoordelijkheid opnemen. Bovendien nemen alle leraren deeltaken op van het organisatorische en/of onderwijskundige beleid. Recentelijk sluit ook de directeur aan bij een werkgroep.
- De inspectie ging in het kader van een beleidsonderzoek tijdens de schooldoorlichting na of de school een **talenbeleid** voert en wat de effecten daarvan zijn. De school heeft daarvoor nog geen doelen bepaald. Naast het onderwijzen van de leergebieden

Nederlands en Frans zijn er toch een aantal initiatieven om de taalvaardigheid van specifieke groepen leerlingen te verhogen. Zo zijn er onder andere acties voor anderstaligen en kinderen met spellings- en leesproblemen. De heroriëntering van het leesonderwijs is wel een aandachtspunt. Er zijn inspanningen om de nieuwe eindtermen voor Nederlands en Frans te integreren in het onderwijsaanbod. De school gebruikt outputgegevens om haar taalonderwijs te evalueren.

- Op het niveau van de scholengemeenschap is er een procedure ontwikkeld voor de **begeleiding en evaluatie** van leraren. De directeur houdt functioneringsgesprekken. Evaluatiegesprekken die gekoppeld zijn aan een geïndividualiseerde functiebeschrijving zijn nog niet uitgevoerd.
- Bovenstaande vaststellingen wijzen op een ontwikkelingsgericht en dynamisch **schoolbeleid**.
- De aanwending van de **SES-lestijden**, de doelen en acties zijn geïntegreerd in het hele zorgbeleid. Ze sluiten aan bij de beginsituatieanalyse en zijn vooral geconcretiseerd voor het lager onderwijs. Het team is er van overtuigd dat de acties een gunstig effect hebben op het wegwerken van leer- en ontwikkelingsproblemen. De effectiviteit ervan is nog moeilijk aantoonbaar.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De inspanningen om de leergebiedoverstijgende eindtermen sociale vaardigheden na te streven.
- De inspanningen van het kleuterteam om de ontwikkelings- en leerplandoelen voor wiskundige initiatie en muzische opvoeding na te streven.
- De afstemming van het onderwijsaanbod van de onderzochte leergebieden op het specifieke ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- De groeiende leerplangerichte aanpak voor het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De aandacht voor het klas- en schoolklimaat waarin de kinderen tot leren kunnen komen.
- De inspanningen van het team om in eerstelijnszorg te voorzien.
- De ontwikkelingsgerichte en dynamische inzet van het zorgteam.
- De onderwijscondities in het algemeen

Wat betreft het algemeen beleid:

- De gezamenlijk gedragen visie door het onderwijzend team.
- De analyses van verschillende processen met het oog op kwaliteitsverbetering.
- De groeiende aandacht voor participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De notitie van observaties voor het leergebied muzische vorming in de kleuterschool.
- Het dynamisch gebruik van tijd- en ruimtekaders in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Alle leergebiedoverschrijdende thema's opnemen in de rapportering.
- De bewaking van de effecten inzake de organisatie van de zorguren in de kleuterafdeling.
- De planmatige ondersteuning van kinderen met ontwikkelings- of leerproblemen binnen de tweedelijnszorg om de dieperliggende oorzaken op het leerprobleem efficiënt te remediëren.
- De notities van de verschillende zorgacties in het kindvolgsysteem met het oog op een procesmatige opvolging.
- De coaching van leraren bij het aanbieden van werk- en groepeeringsvormen teneinde de klasinterne preventie en differentiatie te verhogen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De opvolging van het didactisch handelen met als doel de leerplanrealisatie in alle leerjaren verder te bewaken en leraren van ondersteunende feedback te voorzien.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Peter De Clerck

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: